

OMŠENSKÉ

noviny

Vydáva obec Omšenie

ROČNÍK XXI

ČÍSLO 4

december 2015

CENA 0,10 Eur

Vydavateľ periodickej tlače Omšenské noviny (ďalej len PT) týmto v súlade s § 6 ods. 3 tlačového zákona oznamuje, že vlastníkom PT k 31.12.2014 bola obec Omšenie.

FOTO: www.facebook.com, "Zelené Omšenie - čisté údolie"

Zo zasadnutia Obecného zastupiteľstva obce Omšenie

Obecné zastupiteľstvo v Omšeni dňa 2.11.2015:

schválilo

- doplnený program rokovania obecného zastupiteľstva konaného dňa 2.11.2015,
- zámer predaja majetku obce z dôvodu osobitného zreteľa, a to: parcela registra CKN 2357/3, k.ú. Omšenie, druh pozemku trvalý trávny porast, vo výmere 425 m2 žiadateľom: Vladimír Bližňák a manželka Viera Bližňáková, Omšenie č. 674,
- zámer predaja majetku obce, a to: pozemok parcela registra CKN č. 2365/8, k. ú. Omšenie, druh pozemku orná pôda vo výmere 604 m2, pre žiadateľov: Jaroslav Guliš, bytom Omšenie č. 705 a Dáša Dvorská, bytom Omšenie 452,
- zámer obce odpredať - ako prípad hodný osobitného zreteľa – pozemok parcela registra CKN č. 3746/3, k.ú. Omšenie, vo výmere 101 m2, zastavané plochy a nádvorie, ktorá bola geometrickým plánom č. 45403066-170/2015 odčlenená z pozemku parcela registra EKN č. 9001/5, k.ú. Omšenie, pre žiadateľov p. Jána Bielik a Ing. Luciu Bielikovú, bytom Omšenie č. 443. Odôvodnenie: Osobitný zreteľ je zdôvodnený skutočnosťou, že tento pozemok žiadatelia dlhodobo užívajú, slúži ako prístup k nehnuteľnostiam vo vlastníctve žiadateľov, susedí s parcelou registra CKN č. 558/2, zastavané plochy a nádvorie, LV č. 795, vo vlastníctve žiadateľov,
- zámer na kúpu nehnuteľného majetku do majetku obce: časti pozemkov odčlenených geometrickým plánom, a to: parcela CKN č. 746/3 vo výmere 8 m2, parcela CKN č. 747/3 vo výmere 11 m2, parcela CKN č. 748/3 vo výmere 23 m2, parcela CKN č. 749/3 vo výmere 10 m2, všetky odčlenené z pôvodných parciel k.ú. Omšenie, za účelom vysporiadania prístupu k nehnuteľnostiam, v celkovej

výmere 52 m2 od ich doterajších vlastníkov za dohodnutú kúpnu cenu 1,00 Eur (jedno eur) za pozemok,

- zámer obce na kúpu nehnuteľného majetku do majetku obce, a to pozemkov v k.ú. Omšenie, parcely registra CKN č. 3535/3, druh pozemku orná pôda vo výmere 961 m2, parcela registra CKN č. 3537/2, druh pozemku ostatné plochy vo výmere 248 m2 a parcela registra CKN č. 3537/3, druh pozemku ostatné plochy o výmere 30 m2, (celková výmera 1239 m2), vedené Okresným úradom Trenčín, odbor katastrálny na LV č. 3747, od pôvodného vlastníka,
- zámer obce o odkúpenie nehnuteľností v k.ú. Omšenie, vedených Okresným úradom Trenčín, katastrálny odbor, zapísané na LV č. 821, vo vlastníctve Hudobný fond, Medená 29, Bratislava, vlastnícky podiel 1/1, a to: pozemok parcela registra CKN č. 3540/4, druh pozemku zastavané plochy a nádvorie, vo výmere 400 m2, pozemok parcela registra CKN č. 3540/10, druh pozemku zastavané plochy a nádvorie, vo výmere 400 m2, stavba, popis stavby - budova, druh stavby 20, súpisné číslo 109, postavená na parcele registra CKN č. 3540/4, stavba, popis stavby - budova, druh stavby 20, súpisné číslo 110, postavená na parcele registra CKN č. 3540/10, ktorú ponúka na predaj Hudobný fond formou verejnej súťaže.
- Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja Obce Omšenie pre programové obdobie 2015 – 2024

doporučilo starostovi obce zvolať stretnutie za účasti predsedov komisie výstavby, komisie finančnej a právnických za účelom prehodnotenia osobitného zreteľa vo veci odpredaja časti obecného pozemku žiadateľom, a to odčlenených novovytvorených parciel registra CKN 2357/3 a CKN č. 2365/8 a vydania spoločného odporúčacieho stanoviska k odpredaju

Mojimi očami

Vážení občania!

Nie je tomu tak dávno, čo som sa vám takto prihovárал na stránkach minulého čísla Omšenských novín. Čas ubehol ako voda a my sa ocitáme na sklonku tohto kalendárneho roka. Mnohí z nás si kladú otázku, aký vlastne bol tento rok, čo nám priniesol a pod. Pre niekoho možno lepší, úspešnejší, pre iného zasa menej úspešný. Myslím si však, že v jednom sa zrejme zhodneme: v konštatovaní, že nebol jednoduchý pre nikoho z nás. Ak mám vraviť sám za seba, pre mňa bol rokom nielen náročným, ale aj veľmi poučným. Bolo potrebné nielen dokončiť rozpracované a rozbehnuté projekty EÚ z minulého programového obdo-

bia, ale ich aj úspešne prevziať kontrolnými orgánmi, čo sa – vrátane refundácie vynaložených finančných prostriedkov – aj podarilo. V rámci nového programového obdobia zameraného na roky 2015 až 2022 plánuje naša obec zapojenie sa do viacerých projektov: či už v rámci Miestnej akčnej skupiny Strážovské vrchy, ale aj samostatne. V prípade prvej uvedenej možnosti je podmienkou čerpania finančných prostriedkov z EÚ schválenie štatútu pre novo vytvorenú (rozšírenú) MAS. Prvé výzvy o zapojenie sa do týchto projektov už uzreli svetlo sveta. Jedným z prvých projektov nového programového obdobia, do ktorých by sa rada zapojila aj naša obec, je „Projekt kompostéry“, ktorý v prípade, že bude obec so svojim projektom úspešná, predpokladá dodanie 1 ks kompostéry do každej domácnosti zdarma. Od 1. januára

pokračovanie na str. 3

2016 by sme chceli pre občanov rozšíriť ponuku služieb v našej obci o zberňu bielizne, ktorá by mala byť umiestnená v suteréne budovy obecného úradu. Bližšie informácie nájdete na internetovej stránke obce, alebo sa môžete informovať priamo na OcÚ – u pani Langerovej.

V súvislosti s novým zákonom o odpadoch (ktorý začne platiť od 01.01.2016) dochádza k určitým legislatívnym, ale aj praktickým zmenám pri nakladaní s odpadmi. Systém zberu jednotlivých druhov odpadu zostáva pre občanov v našej obci podobný ako doteraz, dopĺňa sa však o niektoré ďalšie druhy zberu, ako je zber použitých olejov, ale aj o položku drobný stavebný odpad – ktorý podľa nového znenia zákona sú občania povinní odovzdať a za jeho odobranie obcou uhradiť poplatok. Výška poplatku, resp. jeho rozmedzie je uvedené v novom zákone o odpadoch a obce sú ho povinné zapracovať do Všeobecne záväzného nariadenia obce. Podrobnejšie informácie k systéme zberu jednotlivých druhov odpadu v našej obci nájdete aj v tomto vydaní Omšenských novín, ďalej na internetovej stránke obce, alebo sa môžete informovať priamo na obecnom úrade u pani Ľubici Malovej. Určite ste tiež postrehli, že po našej obci boli doplnené zberné nádoby na papier, plasty, kovové obaly, tetrapaky a sklo. Tieto nádoby sú farebné odlišené a označené podľa druhu odpadu, na ktorý sú určené. Bližšie informácie nájdete takisto na webovej stránke obce. Okrem toho bude do každej domácnosti doručený informačný leták, na ktorom nájdete potrebné informácie, týkajúce sa týchto nádob, ale aj informácie, čo do ktorej nádoby patrí a čo nie. Z ďalších aktivít, ktorú obec pripravuje, by to mala byť výroba betónovej zámkovej dlažby, zatravnovacích tvárnic, odvodňovacích žlabov (korytok), ale aj cestných obrubníkov pre potreby obce. V prípade, že sa výroba osvedčí, je možné uvažovať aj o jej rozšírení pre potreby občanov. V rámci protipovodňových opatrení bola v mesiaci november vybudovaná odvodňovacia šachta aj s odvodňovacou mrežou v lokalite pod Hrábim. Plánované práce na odvodňovacej šachte a odvodňovacej mreži v lokalite Malová, ale aj odvodňovacie práce pri ihrisku budú vzhľadom na začínajúce sa zimné obdobie začaté už až po jeho uplynutí, t. j. v druhom štvrtroku 2016. Za úspech možno považovať aj vytvorenie nových pracovných miest v našej obci. V spolupráci s Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny sa nám podarilo zamestnať na dobu 9 mesiacov 7 občanov. Začiatkom budúceho kalendárneho roka príde aj k rozšíreniu počtu svietidiel verejného osvetlenia v tých častiach obce, ktoré si to z praktického a bezpečnostného hľadiska najviac vyžadujú. Z ďalších vecí sa patrí spomenúť Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ktorý prešiel pripomienkovým konaním zo strany orgánov štátnej a verejnej správy a jeho definitívnemu schváleniu zo strany poslancov obecného zastupiteľstva by už nemalo stať nič v ceste. Rád by som sa zmienil aj o prebiehajúcich kanalizačných prácach v našej obci. Tejto problematike bolo venované aj zasadnutie predstavenstva akciovej spoločnosti Trenčianske vodárne a kanalizácie, ktoré sa na žiadosť vedenia obce uskutočnilo na Obecnom úrade v Omšeni. Zúčastnili sa ho aj podpredseda Trenčianskeho samosprávneho kraja a primátor Nového Mesta nad Váhom Ing. Jozef Trstenský, ďalej predseda predstavenstva TVK, a. s. a primátor mesta Trenčín Mgr. Richard Rybníček, ale aj ďalší podpredsedovia predstavenstva akciovej spoločnosti TVK. Za našu obec

som sa ho zúčastnil ja ako starosta obce, zástupkyňa starostu pani Marcela Malová a poslanec OcZ Ing. Viliam Václav. Zo strany predstaviteľov obce odznali nielen výhrady a pripomienky k aktuálnemu stavu a postupu kanalizačných prác v našej obci, ale aj k ich samotnej realizácii a kvalite prevedenia. Osobitná pozornosť bola venovaná ukončeniu hlavnej komunikácie v obci. Predstavenstvo akciovej spoločnosti TVK zobralo informácie a pripomienky zo strany vedenia obce na vedomie a prisľúbilo, že sa ich riešením bude zaoberať. Predstavitelia obce boli členmi predstavenstva akciovej spoločnosti TVK informovaní, že tie miestne komunikácie (resp. tie časti miestnych komunikácií), ktoré sa nepodarí ukončiť do konca tohto kalendárneho roka, musia byť ukončené najneskôr do 30. júna 2016.

Vzhľadom na aktuálny a nie celkom uspokojivý stav povrchu hlavnej komunikácie v obci som inicioval stretnutie s novým vedením Správy ciest Trenčianskeho samosprávneho kraja, kde som poukázal jednak na nedostatky súvisiace s prevedením novej povrchovej úpravy niektorých častí hlavnej komunikácie, ale aj na zlý a nevyhovujúci stav pôvodného (starého) asfaltového koberca. Zároveň som požiadal nové vedenie Správy ciest TSK o pomoc pri vyasfaltovaní zostávajúcich dvoch úsekov hlavnej komunikácie v celkovej dĺžke cca 1,3 km. Ide o úsek v dolnej časti obce, od č. d. 703 po dolné potraviny Coop Jednota a úsek v hornej časti obce, od hornej kaplnky po ulicu u Tašárov. Zo strany nového vedenia Správy ciest TSK bol daný prisľub, že tieto úseky by mali byť vyasfaltované v priebehu budúceho kalendárneho roka 2016. Už aj vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti preto nemôžem súhlasiť s takými názormi a tvrdeniami, že by obec v týchto veciach nekonala, alebo sa len nečinne prizerala. Napriek tomu, že hlavná komunikácia nepatrí do správy obce, vedenie obce sa snaží využívať všetky legitímne možnosti a prostriedky na to, aby bola hlavná komunikácia uvedená do pokiaľ možno čo najlepšieho stavu. Jej prevzatie a posúdenie kvality prevedených prác je však výlučne v kompetencii Správy ciest Trenčianskeho samosprávneho kraja a je plánované v prvom polroku 2016.

Niekoľko slov sa patrí povedať aj o kultúrno-spoločenskom dianí v našej obci. V mesiaci október sa uskutočnila v našej obci výstava spojená so súťažou o najkrajšie jablčko pod názvom "Omšenské jabúčko", ktorého súčasťou bola aj výstava zeleniny a ručných prác občanov z našej obce. Podujatie sa stretlo s veľmi pozitívnym ohlasom občanov a návštevníkov. Prvú adventnú nedeľu sme boli svedkami požehňania adventného venca a zapálenia prvej sviece na ňom. Na druhú adventnú nedeľu sa v našej obci konal Mikulášsky jarmok, súčasťou ktorého boli viaceré sprievodné podujatia ako detská reštaurácia (jej organizátorom a usporiadateľom bolo Občianske združenie Poza školu), ďalej výstava výšiviek a betlehemov v prístavbe kultúrneho domu, ale aj zapálenie druhej sviece na adventnom venci. Piatok 11. decembra bol venovaný našim starším spoluobčanom, s ktorými sa toho dňa popoludní uskutočnilo v kultúrnej miestnosti pravidelné predvianočné stretnutie. Súčasťou stretnutia bol aj pripravený kultúrny program. Tretia adventná nedeľa bola dejiskom zapálenia tretej sviečky na adventnom venci. Súčasťou tohto podujatia bol aj adventný koncert žiakov Súkromnej základnej umeleckej školy. Vo štvrtok 17. decembra sme mali možnosť zúčastniť sa vianočného koncertu žia-

kov SZUŠ. No a na štvrtú adventnú nedeľu nás čaká nielen zapálenie štvrtej sviečky na adventnom venci, ale aj zaujímavý vianočný program spojený s prezentáciou tradičných vianočných jedál a tradičnými vianočnými zvykmi, ktorý sa uskutoční v priestoroch kultúrnej miestnosti nad obchodným domom. Všetkých vás srdečne pozývame. Ale aby sme nezabudli ani na priaznivcov športu: v sobotu 26.12.2015 sa uskutoční v športovej hale v našej obci tradičný stolnotenisový turnaj pre registrovaných aj neregistrovaných hráčov z obce, ale aj širokého okolia. Takisto vás všetkých srdečne pozývame. Vo štvrtok 31. decembra pozýva turistický oddiel na tradičný silvestrovský výstup na Omšenskú babu. Ako z uvedeného vidno, posledný mesiac tohto roku bol na kultúrno-spoločenské udalosti skutočne bohatý.

Na záver môjho príspevku by som sa chcel poďakovať – nielen pracovníkom Obecného úradu v Omšeni a poslancom obecného zastupiteľstva, ale aj všetkým tým občanom a občianskym združeniam v obci, ktorí priložili ruku k dielu a akokoľvek formou pomoci sa v tomto roku podieľali na verejnosprospešnom a kultúrno-spoločenskom dianí v Omšeni. Zároveň by som rád vyjadril presvedčenie, že sa na vás budeme môcť obrátiť a spoľahnúť aj v tom nadchádzajúcom roku. Všetkým menovaným, ale aj vám ostatným, milí spoluobčania prajem radostné a pokojné prežitie vianočných sviatkov v kruhu svojich najbližších, veľa zdravia, šťastia, radosti, spokojnosti, božského požehnania, ale aj úspešný vstup do nového roka 2016.

starosta obce

Zo života našej školy

Už sviatky lásky, pokoja
zavítajú zas skoro k nám,
pod stromčekom si ľudia postoja,
otvoria srdcia dokorán.
Nech v dome každom zavládne
tiež radosť, že ste spolu,
keď rodina si zasadne
k štedrovečernému stolu.

Blíži sa čarovný čas vianočný, na ktorý sa všetci úprimne tešíme. A my vám v našej pravidelnej rubrike prinášame prehľad činnosti zo života našej školy.

Dňa 18.09.2015 sa uskutočnilo stretnutie dobrovoľníkov Lucie a Michaela, pôsobiacich v Ugande, s našimi žiakmi. Vďaka týmto mladým ľuďom, ktorí ochotne prišli medzi nás, sa žiaci šiesteho a siedmeho ročníka mohli dozvedieť veľa zaujímavého o Afrike – štáte Uganda, o prírodných krásach, spôsobe života, o školskom systéme, ktorý je veľmi odlišný od nášho, o živote v internáte, o stravovaní a ešte mnoho iného, čo Lucka a Miško priamo v Ugande zažili. Na konci prezentácie si žiaci otestovali svoje vedomosti z angličtiny v krátkom teste. Najväčším prekvapením v závere bolo rozdávanie listov a darčiekov od detí zo školy v Kayanji. Úsmevy a nesmierna radosť detí najviac potešili triednu učiteľku, ktorá prišla s nápadom nadviazať listové kamarátstvo s rovesníkmi v Ugande a dostali tak jedinečnú príležitosť zdokonaľiť sa nenásilnou formou v angličtine.

K oslavám Svetového dňa mlieka v školách (ktorý je medzinárodnou každoročnou udalosťou od roku 2000 podporovanou a propagovanou Organizáciou pre výživu a poľnohospodárstvo) sme sa pripojili dňa 30.09.2015. Podstatou tohto dňa je oslava významu mlieka v školách a upozornenie na jeho zdravotné prínosy. Žiaci, symbolicky oblečení v bielych tričkách, si priniesli desiatu, ktorej súčasťou boli mliečne výrobky. Takýmto spôsobom sme chceli zvýšiť ich povedomie o vplyve mlieka na ich organizmus. V mesiaci október sa v našej malebnej obci uskutočnila výstava „Najkrajšie omšenské jabúčko“. Pri tejto príležitosti (a aj z dôvodu osláv Dňa jablka /20.10.2015/, ktoré iniciovala britská organizácia Common Ground už v roku 1990), pripravili žiaci v

priestoroch školy zo svojich výtvarných a umeleckých prác výstavu Jesenné plody a na jablčkový deň si priniesli chutnú ovocnú desiatu či sladký jablkový koláč. Aj takto sme chceli zdôrazniť myšlienku, že jedno jablko denne povzbudzuje nervový systém, minerálmi a vitamínmi posilňuje organizmus a taktiež pripomenúť žiakom, aby pamätali na zdravý životný štýl.

V dňoch od 12. do 16.10.2015 žiaci 3. ročníka absolvovali plavecký výcvik na plavárni v ZŠ A. Bagara v Trenčianskych Tepliciach. Pod vedením inštruktorky si osvojovali plavecké zručnosti a techniky v štýloch kral, znak a prsia. Tretiaci navštívili 21.10. aj Staré Divadlo K. Spišáka v Nitre, kde si pozreli rozprávkové predstavenie Zabudnutý čert.

Svoje vedomosti a praktické zručnosti z oblasti dopravnej výchovy si opäť mohli vyskúšať šikovní „vodiči“ bicyklov (ale aj detskí chodci) dňa 28.10.2015. Na štart sa v štyroch disciplínach postavili súťažiaci 1. – 4. ročníka. Preverovali sa poznatky v poznávaní dopravných značiek, v dopravnom kvíze, v stavbe bicykla a výbave cyklistu a nakoniec sa žiaci predviedli v jazde zručnosti.

29. október patril na miestnom futbalovom ihrisku veselej Šarkaniáde – spojenej so súťažou o najkrajšieho šarkana.

Koncom tohto mesiaca a začiatkom novembra školského roka 2015/2016 sa na našej škole uskutočnil zber starého papiera. Žiaci vyzbierali úctyhodných 2806 kg papiera. Víťazom sa stali druháci s priemerom 54 kg na žiaka. Odmenou za prvenstvo v zbere bol deň voľna, ktorý strávili s triednou pani učiteľkou mimo školy.

pokračovanie na str. 5

November sme začali akciou TRENČIANSKE HODINY 2015/2016. Dňa 5.11.2015 sa konalo školské kolo 46. ročníka žiackej súťaže v interpretácii ľudových piesní z regiónu Trenčín. Mladí speváci sa prezentovali v prednese ľudovej piesne z trenčianskeho regiónu a v ľubovoľnej ľudovej piesni. Zo 17 účastníkov víťaz S. Václav (3.A) reprezentoval školu v okresnom kole.

4.11.2015 absolvovali šiestaci, siedmci a ôsmaci v Kine Hviezda Trenčín divadelné predstavenie v anglickom jazyku Americký sen, aby sa takouto netradičnou vyučovacou metódou venovali zdokonaľovaniu cudzieho jazyka a 6.11.2015 sa zase predstavilo v našej škole Divadlo Maska zo Zvolena s rozprávkou Kráľ drozdia brada. Žiaci si pozreli príbeh rozmaznanej a pyšnej princeznej. Dobrému správaniu a skromnosti ju naučil sám kráľ, ktorý sa v prestrojení za žobráka stal jej manželom a ukázal jej pravé životné hodnoty.

Praktickou predprípravou na testovanie žiakov 8. a 9. ročníka bolo 12.11.2015 testovanie zo SLJ a MAT – Komparo, ktoré malo zistiť vedomostnú pripravenosť z hlavných predmetov. Testovanie žiakov 5. ročníka základných škôl z predmetov slovenský jazyk a literatúra a matematika sa uskutočnilo 25.11. V tento deň traja siedmci reprezentovali našu školu na súťaži SOŠ–kársky päťboj, ktorý sa konal v SOŠ Dubnica nad Váhom. Súťažné disciplíny pozostávali z programovania, vedomostí zo slovenského jazyka a matematiky, zo zručnosti s elektrickým legom a práce s počítačom.

December rozvoľovalo tradičné pečenie medovníčkov. Šikovní cukrári ôsmaci a deviataci pod vedením pani učiteľiek vykúzlili nádherné vianočné dobroty. Mesiac naplnený atmosférou blížiacich vianočných sviatkov ovplyvnil aj činnosti našich žiakov. Na hodinách výtvarnej výchovy a na záujmových krúžkoch deti zhotovovali vianočné pozdravy a dekorácie. Dňa 4.12.2015 prišiel aj očakávaný Mikuláš, aby školákov v triedach potešil sladkou odmenou. A my sme zase nezabudli na jeho tradičný Mikulášsky jarmok. Odovzdali sa naň v mene žiakov krásne vianočné ozdoby a výrobky, aby sa z nich mohli tešiť aj iní.

Záver adventného obdobia umocnila Vianočná akadémia. Dňa 22.12.2015 sme touto slávnosťou v našej škole symbolicky privítali nadchádzajúce sviatky. Žiaci sa svojim spolužiakom predstavili v kultúrnom programe, ktorý si pripravili pod vedením svojich vyučujúcich.

Každý mesiac v roku je niečím pekný a výnimočný, ale december je mesiac, ktorý so sebou prináša kúzelnú radosť, plno očakávaní a prekvapení, pokoj a nehu, lásku a šťastie – do srdc všetkých. Rok čo rok sa Vianoce stávajú rozprávkou pre deti, zatiaľ čo dospelí objavujú to čaro byť znovu dieťaťom. Bolo by pekné, keby všetko to, čo robíme a cítime na Vianoce, bolo možné robiť a cítiť aj v ostatných mesiacoch roka. Láska, dobro... by nemali byť na istý čas, ale jednoducho by mali len byť.

Mgr. Tatiana Pavlíková

Úspechy žiakov našej školy

Naša škola sa môže pochváliť prvenstvom vo výtvarnej súťaži „Moja dedina, ako ju vidím ja...“, vyhlásenej obcou Miklušovce. Žiak P. Jančo z 5.A výtvarne stvárnil svoju dedinu Omšenie pod vedením p. uč. Tobolovej a umiestnil sa v svojej kategórii na 1. mieste. Do súťaže sme sa síce zapojili ešte v predchádzajúcom školskom roku, ale vyhodnotenie sa uskutočnilo v jesenných mesiacoch tohto roka. Dodatočne Paťkovi gratulujeme.

Ďalší výtvarný úspech sme zaznamenali v súťaži „Ochránárík očami detí“, ktorú vyhlásilo Ministerstvo vnútra na počesť záchranárov. Detská porota vybrala a ocenila prácu našej žiačky zo 6. triedy Eriky Vráblovej. V kategórii 2. stupňa základných škôl obsadila 1. miesto. Pri príležitosti osláv národného „Dňa tiesňovej linky 112“ si autorka práce bola 1.12. pod vedením p. uč. Tomášikovej prevziať cenu. Blahoželáme!

PaedDr. A. Marčeková

Výtvarná súťaž „Ochránárík očami detí“

1.12.2015 pri príležitosti národného dňa 112 vyhlásil Okresný úrad v Trenčíne výtvarnú súťaž „Ochránárík očami detí.“

Do tejto súťaže sa zapojili aj žiaci našej školy. Úspešnou bola Erika Vráblová, žiačka 6.A, ktorá sa vo svojej kategórii – žiaci II. stupňa ZŠ – umiestnila na 1. mieste.

Hlavným cieľom súťaže bolo deťmi vytvoriť a detskou porotou vybrať najzaujímavejšieho „Ochránáríka“ za okres, ktorý by

sa mohol stať maskotom civilnej ochrany a tiesňového čísla 112 v okrese – s potenciálom stať sa aj národným maskotom.

Jedinou podmienkou bolo použiť v práci farby medzinárodného loga civilnej ochrany (oranžová a modrá) a loga Európskej únie tiesňového čísla 112 (červená a biela).

Erika sa zúčastnila workshopu na Okresnom úrade v Trenčíne, kde bola ocenená vecnými cenami.

Všetci jej srdečne blahoželáme a želáme, aby sa jej aj naďalej darilo byť úspešnou v ďalších súťažiach.

Mgr. Eva Tomášiková

Daň z nehnuteľností

Priznanie k dani z nehnuteľností podávajú len tie fyzické a právnické osoby, ktorým pribudla nehnuteľnosť alebo nastala zmena oproti vlaňajšiemu roku, a to do 31. januára.

Podľa § 99a zákona č. 582/2004 Z. z. o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady priznanie k dani z nehnuteľností je daňovník povinný podať príslušnému správcovi dane do 31. januára toho zdaňovacieho obdobia, v ktorom mu vznikla daňová povinnosť podľa stavu k 1. januáru zdaňovacieho obdobia.

- Ak v priebehu zdaňovacieho obdobia daňovník nadobudne nehnuteľnosť vydražením, je povinný podať priznanie k dani z nehnuteľností do 30 dní od vzniku daňovej povinnosti
- Ak v priebehu zdaňovacieho obdobia daňovník nadobudne nehnuteľnosť v dedičskom konaní, je povinný podať priznanie k dani z nehnuteľností do 30 dní od vyznačenia právoplatnosti dedičského osvedčenia
- Ak je pozemok, stavba, byt alebo nebytový priestor v bytovom dome v spoluvlastníctve viacerých osôb, priznanie, čiastkové priznanie, opravné priznanie alebo dodatočné priznanie k dani z nehnuteľností podá každý spoluvlastník do výšky svojho spoluvlastníckeho podielu
- Ak sa spoluvlastníci dohodnú, príslušné priznanie podá zástupca, ktorého dohodou určili spoluvlastníci, pričom túto skutočnosť vyznačí v príslušnom priznaní

- Ak je pozemok, stavba, byt alebo nebytový priestor v bytovom dome v bezpodielovom spoluvlastníctve manželov, príslušné priznanie podáva jeden z manželov

Čiastkové priznanie

Ak daňovník podal priznanie k dani z nehnuteľností v termíne do 31. januára a v ďalšom období sa stane vlastníkom ďalšej nehnuteľnosti alebo dôjde k zmene druhu alebo výmery pozemku, účelu využitia stavby, bytu alebo nebytového priestoru alebo mu zanikne vlastníctvo, správa, nájom alebo užívanie nehnuteľností, je povinný podať čiastkové priznanie k dani z nehnuteľností príslušnému správcovi dane z nehnuteľností.

Priznanie k dani z nehnuteľností sa podáva na tlačive, ktorého vzor ustanoví Ministerstvo financií Slovenskej republiky všeobecne záväzným právnym predpisom.

V tomto tlačive daňovník označí druh priznania, ktorým je priznanie, čiastkové priznanie, čiastkové priznanie na zánik daňovej povinnosti, opravné priznanie alebo dodatočné priznanie.

Daň za psa

Priznanie k dani za psa podávajú tie PO a FO, ktorým vznikla alebo zanikla povinnosť podať priznanie k dani za psa.

!!!DÔLEŽITÉ UPOZORNENIE!!!

Vážení občania, od 1.7.2015 platí nový zákon o určení súpisných čísiel!

Žiadame všetkých občanov – vlastníkov rodinných domov, ale hlavne vlastníkov - chatárov, aby si skontrolovali, či majú list vlastníctva na svoj rodinný dom alebo na svoju chatu.

Pokiaľ nemáte list vlastníctva na rodinný dom alebo chatu, potom treba ísť na Obecný úrad v Omšeni, vypísať žiadosť a priložiť doklady – doklad o vlastníctve pozemku, kolaudačné rozhodnutie, geometrický plán a zameranie adresného bodu.

Termín je do konca roka 2015!

Vlastník - žiadateľ rodinného domu alebo chaty je povinný zabezpečiť pripevnenie tabuľky so súpisným číslom tak, aby bola z ulice dobre vidieť. Pripevnenie a údržbu tabuľky s prideleným súpisným číslom zabezpečuje vlastník na vlastné náklady.

Vzdali úctu zmareným životom

Dňa 12.11.2015 pri príležitosti Dňa vojnových veteránov si v lokalite Kamenica pri pamätníku amerických letcov uctili pamiatku zmarených životov chargé d'affaires Veľvyslanectva USA v SR Liam Wasley a zástupcovia mesta Trenčianske Teplice a obce Omšenie.

V minulom roku búrka zničila kríž, ktorý pri pamätníku bol, a tak ho Mesto Trenčianske Teplice dalo urobiť nanovo. Kríž počas pietnej spomienky požehnal dekan Th. Mgr. Stanislav Lugowski.

Deň vojnových veteránov si svet pripomína v deň výročia ukončenia 1. svetovej vojny. Prímerie po štvorročnom krvavom konflikte bolo podpísané 11. novembra 1918 v Compiègne vo Francúzsku. Vojnové hrôzy zostali tak hlboko vryté do podvedomia ľudí, že po jej skončení bol 11. november vyhlásený za Deň vojnových veteránov.

Vystavovali sme a odovzdávali ocenenie

Po niekoľkoročnej prestávke sa dňa 18.10.2015 miestnosť v prístavbe kultúrneho domu v Omšeni zaplnila nielen plodmi každodennej pestovateľskej práce zanietovaných občanov, ale aj výtvarnými dielkami žiakov a učiteľov základnej školy s materskou školou a prácami zručných seniorov.

Návštevníci si mohli pozrieť vzorky jablák, hrušiek, slivák, hrozna či orechov. Nechýbali ani gigantické kaleráby a tekvice. Spestrením výstavy bola i maketa chaty na Baskom s triangulačnou vymeriavacou vežou od modelára Františka Marčeka č.d. 454 a výšivky Pavla Marčeka č.d. 104.

V ponuke nechýbala ani ochutnávka koláčikov z čiernej jarabiny a jablák, ale i ovocných a bylinných čajov. Neodmysliteľnou súčasťou podujatia bola súťaž o najkrajšie jablčko pod názvom „Omšenské jabúčko“, ktorej víťazmi boli: Rudolf Matuščin, Ján Malo a Peter Mičko. V závere podujatia sta-

rosta obce Mgr. Alojz Marček odovzdal diplomy a peňažné poukazy aj najúspešnejším občanom v súťaži „O najkrajšiu úpravu okolia domu v roku 2015“.

Ocenení boli: rodina Tašárová (č.d. 361) – rodina Vraždová a Strašková (č.d. 29) – Jaroslav Kyjac a Veronika Kyjácová (č.d. 432) – Ján Laššo a Marika Laššová (č.d. 226) – Viliam Marušinec a Zuzana Marušincová (č.d. 224) – Pavol Malo a Ľubica Malová (č.d. 643) – Ján Hoťko a Zuzana Hoťková (č.d. 690) – Milan Hollý a Renáta Hollá (č.d. 696) – Miloš Váni a Mária Vániová (č.d. 547) – Daniel Václav a Stanislava Václavová (č.d. 698).

Celé podujatie finančne podporila Obec Omšenie.

Mária Božena Marčeková (1900-1974)

6. decembra 1900 v Omšeni u Malov prišla na svet Mária, dcéra Michala Marčeka (1871-1946) a Magdalény Mallovej (1873-1908). Ako čas plynul a roky leteli, z dievčatka sa stala mladá žena. Kým jej vrstovníčky jedna za druhou išli pod čepiec, Mária sa rozhodla zasvätiť svoj život Bohu. Vstúpila do rádu premonštrátok a po zložení rehoľného sľubu r. 1934 prijala meno Božena.

Jej pozemská púť sa zavŕšila 3. decembra 1974 vo Vrbovom. (1)

Okrem nej sa rehoľníčkami stali aj Omšenčanky Terézia Hollá (13.10.1894-?, sestra Lukáša Hollého) a Alžbeta Gašparová (3.11.1899-?, sestra Ignáca Gašpara). Obe pôsobili v spoločenstve alžbetínok.

(1) Rusnáková, Pia Mária: Slovenská provincia Kongregácie sestier premonštrátok: dejiny a prítomnosť. 1. vyd., Vrbové : Slovenská provincia Kongregácie sestier premonštrátok, 2000, s. 96.

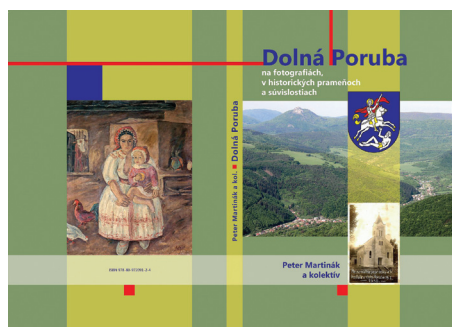
Pozn.: Otec Márie Boženy Marčekovej bol richtárom Omšenia na sklonku 20-tych rokov 20. storočia; jej starší brat Štefan Marček (1895-1984) bol v dedine známy ako poštár i krajčír a počas Slovenského štátu vykonával funkciu vládného komisára obce.

Dolná Poruba má obecnú monografiu!

Obyvatelia susednej obce sa dočkali. V októbri vyšla odborná monografia s priliehavým názvom „Dolná Poruba na fotografiách, v historických prameňoch a súvislostiach“ (178 strán).

Vkusnú publikáciu zostavil a graficky upravil poslanec tamojšieho obecného zastupiteľstva a publicista Mgr. Peter Martinák, ktorý sa za rodnú dedinu exponuje už niekoľko rokov (okrem iného k jeho zásluhám patrí webová stránka i obecné noviny).

Vzhľadom na odveké susedstvo sídel, navzájom prepletené dejiny či stále nanovo sa utvárajúce rodinné alebo priateľské vzťahy medzi občanmi Omšenia a Dolnej Poruby je pochopiteľné, že sa v monografii spomína aj naša obec – a to neraz. Aj z tohto dôvodu informujeme o vydaní. Bližšie informácie vám poskytnú telefonicky na OcÚ Dolná Poruba.

Komunálny odpad a triedenie odpadov

PRAVIDLÁ A PODMIENKY VÝVOZU KOMUNÁLNEHO ODPADU A TRIEDENÉHO ZBERU

V obci vykonáva zber komunálneho odpadu spoločnosť Tedos Bánovce nad Bebravou, a.s.

Zber zmesového komunálneho odpadu zabezpečuje:

- 110 lit. kuka nádoba kovová
- 120 lit. nádoba plastová
- 1100 lit. kontajner nádoby sú označené štítkom TEDOS
- veľkoobjemovými kontajnermi „VOK“
- plastové vrecia
- iné zberné nádoby - nepoužívať

Nádoby na komunálny odpad musia spĺňať podmienky:

1. Nádoby musia byť funkčné, nepoškodené
2. Poklopy (veká) na nádobách musia byť voľné; v prípade že je poklop zadretý (neotvára sa voľne) môže dôjsť pri vývoze odpadu k deformácii poklopu resp. nádoby, toto poškodenie vývozca nevie eliminovať
3. 110 l kuka – nádoby a 120 l nádoby sú konštruované na max. 20 kg – 30 kg odpadu. V prípade preťaženia dochádza k deformácii a poškodeniu nádoby a vývozca to nemôže eliminovať

Vývoz odpadov

Zmesový komunálny odpad (ďalej len „KO“) je odpad z domácností vznikajúci na území obce pri činnosti fyzických osôb a odpad podobných vlastností a zloženia, ktorých pôvodcom je právnická osoba alebo fyzická osoba – podnikateľ sa zbiera 1x za 14 dní

Odpady vznikajúce pri bezprostrednom výkone činnosti tvoriacich predmet podnikania alebo činnosti právnickej osoby alebo fyzickej osoby-podnikateľa si zabezpečuje FO – podnikateľ a PO na vlastné náklady.

V prípade, že v nádobe na KO bude umiestnený odpad, ktorý tam nepatrí, resp. na ktorý obec zabezpečuje triedenie alebo nádoba resp. stanovište nebudú prístupné (zaparkované autá, nezjazdná alebo neprístupná príjazdová komunikácia pre komunálne vozidlo, konáre stromov a pod.) nebude nádoba vyprázdnená!

Zvláštny dôraz pri nakladaní s odpadmi je potrebné klásť na nebezpečné odpady.

V obci môže vykonávať zber komunálneho odpadu a vytriedeného odpadu len osoba alebo organizácia, ktorá má s obcou uzatvorenú zmluvu.

TRIEDENÉ ZLOŽKY KOMUNÁLNEHO ODPADU:

- papier, kartón
- obaly z plastov, PET fľaše, tetrapaky a kovové obaly
- sklo – obaly zo skla
- elektroodpady, elektrozariadenia, autobatérie
- textil
- žiarivky
- pneumatiky z osobných áut
- kovy
- biologicky rozložiteľný odpad
- jedlé oleje a tuky z domácností

AKO TRIEDIŤ ZLOŽKY KOMUNÁLNEHO ODPADU?

PAPIER

sa zbiera do 1100 lit. kontajnerov modrej farby, ktoré sú umiestnené na stojiskách v obci, prípadne po vyhlásení v miestnom rozhlasu na dvoch zberných miestach.

Čo tam patrí: kancelársky papier, noviny a časopisy, zošity, knihy, kartón.

Čo tam nepatrí: znečistený a mokрый papier (napr. obalový papier z mäsa, rýb, mlieka), hygienické vložky, papierové plienky, iné prímеси. (Tieto zložky patria do zmesového komunálneho odpadu).

PLASTY – TETRAPAKY – KOVOVÉ OBALY

sa zbierajú do 1100 lit. kontajnerov žltej farby, ktoré sú umiestnené na stojiskách v obci

- do modrých vriec. Vrecia sa zväžujú spravidla každý mesiac od rodinných domov. Zber je vyhlásený miestnym rozhlasom.

Čo tam patrí:

PLASTY

PET Fľaše: fľaše od jedlých olejov, nealko nápojov, vína, sirupov
HDPE Fľaše: fľaše od saponátov, šampónov, aviváže, mydiel, destilovanej vody, pleťovej vody a pod. PP Fľaše: fľaše od citrónovej šťavy a iné označené ako PP

Fólia: číra aj farebná, hladká, zmršťovacia aj bublinková neznečistená

TETRAPAKY: vyprázdnené obaly z džusov, mlieka a iných nápojov,

KOVOVÉ OBALY: vyprázdnené obaly od alkoholických a nealkoholických nápojov

Nepatria tam obaly znečistené zvyškami ich obsahu.

SKLO

sa zbiera do 1100 lit. kontajnerov zelenej farby ktoré sú umiestnené na stojiskách v obci,

Žiadame občanov, aby neukladali sklo vedľa kontajnerov, ale vhadzovali sklo ihneď do kontajnerov – bez plastových tašiek.

Čo tam patrí: fľaše vyprázdnené, vyčistené bez uzáveru, obalové sklo, fľaše od vína, alkoholu a iných nápojov, fľaše od zaváranín a kečupu

Čo tam nepatrí: porcelán, keramika, zrkadlá, žiarovky, žiarivky, iné prímеси

ELEKTROODPADY - ELEKTROZARIADENIA – AUTOBATÉRIE A AKUMULÁTORY

Zber sa uskutočňuje po vyhlásení miestnym rozhlasom minimálne 2 krát do roka.

TEXTIL - ŠATSTVO

Zbiera sa do kontajnerov umiestnených na stojiskách v obci a to pred OD s.č. 340 a s.č. 160

Zbiera sa oblečenie, odevy, kabáty, vetrovky, obuv, obliečky,

plachty, podušky a pod.

Čo tam patrí: textil, rôzne ošatenie, topánky (musia byť zaviazané, aby sa páry nestratili), plyšové a textilné hračky, podušky a pod.

Čo tam nepatrí: mokré a znečistené ošatenie a iný textil, iný odpad

ŽIARIVKY: kontajner je umiestnený pri vstupe na poštu

Čo tam patrí: kompaktné úsporné žiarivky, výbojky, LED svetelné zdroje

PNEUMATIKY: z osobných áut bez diskov – je možné odovzdať v pneuservisoch, výnimočne pri zbere obcou, ktorý je vyhlásený miestnym rozhlasom

Čo tam patrí: pneumatiky z osobných automobilov.

Čo tam nepatrí: pneumatiky z nákladných automobilov, traktorov a pod.

KOVY

Plechý – železo: zber je vyhlásený miestnym rozhlasom

BIOLOGICKY ROZLOŽITEĽNÝ ODPAD

Obec si uplatňuje výnimku v zmysle paragr. zákona o odpadoch a nezavádza a nezabezpečuje vykonávanie triedeného zberu biologicky rozložiteľného kuchynského odpadu na svojom území, pretože najmenej 50 % obyvateľov obce kompostuje svoj vlastný biologicky rozložiteľný kuchynský odpad vo svojich domácich kompostoviskách a v kompostéroch.

JEDLÉ OLEJE A TUKY z domácností.

Jedlé oleje a tuky môžu občania odovzdať do určenej nádoby o objeme 110 l, ktorá je umiestnená pri sklade obce za kultúrnym domom, alebo na obecnom úrade pracovníkom obce. Jedlé oleje a tuky môžu odovzdať v priesvitných plastových fľašiach. Olej musí byť precedený cez sitko, aby neobsahoval zvyšky jedál.

Veterinárne lieky a humánne lieky nespotrebované fyzickými osobami a zdravotnícke pomôcky – môžu občania odovzdať v lekární.

Nakladanie s kuchynským a reštauračným odpadom od prevádzkovateľa kuchyne

1. Každá fyzická osoba – podnikateľ a právnická osoba, ktorá prevádzkuje zariadenie spoločného stravovania (ďalej len „prevádzkovateľ kuchyne“) zodpovedá za nakladanie s biologicky rozložiteľným kuchynským a reštauračným odpadom. Tento odpad sa nesmie dávať do nádob určených na zber komunálnych odpadov v obci ani zmiešavať s inými druhmi odpadov.

2. Náklady spojené so zberom, skladovaním, prepravou a spracovaním vrátane nákladov na zberné kontajnery a iné obaly hradí prevádzkovateľ kuchyne a tieto nie sú súčasťou miestneho poplatku.

3. Prevádzkovateľ kuchyne musí primerane zabezpečiť skladovanie odpadu do doby odovzdania na jeho spracovanie tak, aby sa k obsahu kontajnera nedostali hlodavce a iné

živočíchy, ani verejnosť.

4. Zberné nádoby na kuchynský a reštauračný biologicky rozložiteľný odpad musia byť umiestnené v areáli prevádzkovateľa kuchyne.

5. Frekvencia zberu musí byť v súlade s hygienickými predpismi zohľadňujúc aj teploty prostredia (leto/zima), pričom v letnom období frekvencia zberu musí byť vyššia.

6. Ak prevádzkovateľ kuchyne nezabezpečuje zber, prepravu a ďalšie nakladanie sám, ale prostredníctvom tretej osoby, musí mať na tento účel s treťou osobou uzatvorenú zmluvu a zároveň musí ísť o subjekt, ktorý je oprávnený na nakladanie s týmto odpadom, spĺňa požiadavky v zmysle zákona č. 39/2007 Z. z. o veterinárnej starostlivosti v znení neskorších predpisov (napr. § 39 zákona č. 39/2007 Z. z.) a má schválenie na vykonávanie činnosti spracovania týchto odpadov príslušnou Regionálnou veterinárnou a potravinovou správou.

7. Prevádzkovateľ kuchyne je povinný na vyžiadanie obce kedykoľvek poskytnúť potrebné pravdivé a úplné informácie súvisiace s nakladaním s kuchynským a reštauračným biologicky rozložiteľným odpadom.

8. Prevádzkovateľ kuchyne je povinný dodržiavať zákaz krmenia zvierat kuchynským a reštauračným odpadom, okrem kožušinových zvierat. Zákaz skrmovania sa vzťahuje aj na zvieratá v ZOO, zvieratá v útulkoch, na chovných staniciach a pod.

ODPAD Z CINTORÍNA – za cintorínom sú umiestnené dva kontajnery na odpad z cintorína. Do tohto kontajnera patria len odpady z hrobov a cintorína. Náhrobné kamene a náhrobné dosky si musí každý zlikvidovať na vlastné náklady alebo si odvoz dohodnúť s firmou, ktorá vykonáva kamenárske práce.

OBJEMNÝ ODPAD

Objemný odpad je KO, ktorý nie je možné pre jeho veľký rozmer umiestniť do zberných nádob. Zbiera sa minimálne 2 x do roka a zber sa ohlasuje miestnym rozhlasom.

DROBNÝ STAVEBNÝ ODPAD

Odovzdáva sa určenému pracovníkovi obce po dohode na OcÚ za poplatok stanovený vo VZN o miestnych daniach a miestnom poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Upozorňujeme občanov, aby dôsledne triedili odpady, pretože od množstva a kvality vytriedených odpadov sa odvíja poplatok za komunálne odpady. Medzi jednotlivými zložkami vytriedeného odpadu sa nemôžu nachádzať nežiadúce zložky odpadov.

Dojmy českého literáta: Omšenia treli veľkú biedu

Po Agatonovi Gitterovi zavítal do Omšenia (asi medzi rokmi 1891-1897, z dostupných prameňov presnejší dátum zatiaľ určiť nemožno) ďalší, tentokrát český literát – K(arel) V(las-timil) Havránek.

Prozaické dielo K. V. Havránka veľkej slávy nedosiahlo, avšak nič to nemení na fakte, že si autor z dôvodu písomného stvárnenia svojej návštevy v obci zaslúži našu pozornosť. Prv než mu udelíme slovo, nezaškodí niekoľko životopisných údajov.

Rodák z Jemníkov pri Mladej Boleslavi (práve tam 10. októbra 1851 prišiel na svet) bol autorom próz o železničiaroch, románu, cestopisných čít a veršovanej satiry o malomestskom živote. Prekladal z ruského, ale i francúzskeho jazyka.

Povoláním železničný úradník a neskôr revident publikoval v rozličných českých časopisoch (Besedy lidu, Český svět, Květy, Národní politika, Zvon). Jeho prózy sa vyznačujú konvenčným realizmom.

Uverejňoval aj glosy o literatúre anglickej, bulharskej, českej, francúzskej, juhoslovanskej, poľskej a ruskej. Publikácia Trenčinská Teplice predstavuje cestopis, z ktorého sa možno dozvedieť nejednu zaujímavosť nielen o samotných kúpeľoch, ale aj o ich bezprostrednom okolí. Vyšla dvakrát – v roku 1898 a 1902.

Havránek ďalej podnikol cesty do Nemecka a Rakúska; impresie z nich taktiež odtlačil v českých periodikách. Pre chorobu musel zo zamestnania odísť do dôchodku, ktorý prežil v Nymburku. Tu 18. septembra 1918 zomrel.

V porovnaní s Gitterom, spájajúcim stiesňujúce bývanie a život dedičanov vo veľkorodine so staroslovanskými „zádrugami“, zdá sa byť Havránek úprimne ošetrovaný chudobou domáceho obyvateľstva, navyše vykorisťovaného z viacerých strán (židovskými krčmármi a obchodníkmi i miestnymi cigánmi).

V protiklade s vecným, skôr neosobným štýlom poľského návštevníka do viet českého presakujú emócie, čoho svedectvom je súčiť so starenkou, ktorá na sklonku svojho života musí nocovať v nevykurovanej komore so zatuchnutým povetím. (Keby tento prípad u neho nevzbudil ľútosť, určite by sa o ňom nebol býval zmienil.)

Havránek sa zamýšľa, čo by sa dalo robiť, aby sa omšenský ľud povzniesol, hoci rezignovane tvrdí, že ani dedinský učiteľ, ani farár či jeho potenciálny nástupca v tomto prípade mnoho nezmože.

Naostatok do svojej písomnej správy o pobyte v Omšeni vkladá aj zopár miestnych ľudových piesní (výlučne texty bez notového záznamu).

Mgr. Martin Malo

„Omšenie (v origináli je názov `Míšeň` - poznámka prekladateľa), prvá dedina za Baračkou, jeden a pol hodiny pohodlnej chôdze z Teplic. Žobrávi cigáni očakávajú kúpeľných hostí na križovatke, neďaleko mostíka cez Teplíčku (v origináli `Míšeňku` - pozn. prekl.). Vidíme vrch Ostrý (467 m). Uzkou cestičkou prichádzame ku kaplnke blahoslavenej Panny Márie (baroková kaplnka postavená v r. 1794, naposledy renovovaná v r. 2000, pozn. prekl.). Je zamknutá, neosvetlená. Prv tu bývala pokladnička, bola však vykradnutá a od tých čias sa kaplnka ani neosvetľuje, azda z opatrnosti. Kúsok cesty nás sprevádzali cigáni; keď si uvedomili márnosť svojej námahy, vrátili sa. Kúpeľní hostia sami môžu za tento zlozvyk, keďže podporujú čeliadku štítiacu sa práce. Na začiatku dediny je mostík cez rozplúštenú Teplíčku,

ktorá poháňa mlyn (ide o dolný mlyn, v ktorom vtedy bol mlynárom Jozef Weber /1857-1898/, pochovaný na cintoríne v Omšeni, pozn. prekl.). Nastáva nové zobrazenie. Deti obyvateľov dediny, kde aké, naťahajú ruky. Zamrzí vás to, ale sú to deti, a potom – deti chudobných obyvateľov dediny. A veru, boháčov tu (okrem Židov /Leopold Haas, Adolf Haas, Smetana, Pories, Weiss zvaný Vajsko, pozn. prekl./, ktorí majú obchody s pálenkou, výčapy a predajne) v celej dedine nie je. Už vonkajší vzhľad biednych chatrčí tomu nasvedčuje. Kto chce vidieť kúsok biedy, nech vojde do takej chatrče, krytej slamou. Nájdete tu ešte starobylé ohnisko, ktoré svojim čmudom farbí steny príbytku a zanecháva stopy nad dverami, kadiaľ štiplavý dym odchádza do voľnej prírody. Dvere sú na zápinku. Podlaha príbytku ubitá, do nej zatĺkli štyri koly, na tieto pribili neohobľované dosky, a ajhľa stôl! Lavice, posteľ, všetko tak zhotovené. Na dvore je hnojisko neďaleko komory, v ktorej spí starenka, ktorá vychovala dve generácie. Vzduch v komore zvierajúci, páchne plesňou. Hojnosť otázok. Akože tu môžete v zime spať? Do duchny sa dá zohriata tehla. Prečo tu vôbec nemáte kachle? Tu sa nespí kúriť, máme tu mlieko, maslo, pokazilo by sa to. Okno, či vlastne diera do steny, zapchatá kameňom, aby nefučalo. Na priedomí pred gazdovým obydlím žena kolíše. Kolíska pripomína eskimácke zariadenie. Dieťa sa usmieva, matka je šťastná... Skromní ľudia, dobrí, ale nedbanliví na čistotu. Nebyť toho zdravého vzduchu horského, zle by to v Omšeni s úmrtnosťou vyzeralo, ale takto vykazuje iba 2•48`` (akiste ukazovateľ ročnej mortality v obci, pozn. prekl.). Kto však ich má poučovať? Škola? Sú tu dve, jedna «šťatna» (takzvaná „horná“, oficiálne I. učiteľská stanica, pozn. prekl.) pre odrastenejšiu mládež, kde sa deti učia maďarčinu. Učiteľ (Anton Špaček /1844-1925/, spolu s manželkou Annou Krommerovou pochovaný na cintoríne v Omšeni, pozn. prekl.) má slušný príjem 700 zl. (zlatých, pozn. prekl.) ročne, rodinu nie tak početnú ako druhý, majú len 6 detí; druhá škola (takzvaná „dolná“, oficiálne II. učiteľská stanica, postavená v r. 1875 vďaka sponzorskej podpore vtedajšieho nitrianskeho biskupa Augustína Roškaváňi, pozn. prekl.) je katolícka, pre menšiu mládež. Učiteľ (Juraj Sulo /1851-1914/, pochovaný na cintoríne v Dubnici nad Váhom: jeho manželka Helena Sulová rod. Krúpová /1852-1935/ bola však pochovaná na cintoríne v Trenčianskych Tepliciach, pozn. prekl.) má 300 zl. služobného ročne, a z toho má živiť rodinu, 9 detí, teda 11 osôb! Kostol stojí na ľavom brehu potoka, neďaleko sochy sv. Jána Nepomuckého, ktorá sa skrýva v ohromných korunách medonosných líp. Fara blízko kostola. Pán farár (Ján Darvai /1856-1923/, rodák z Kováčovej a správca farnosti v r. 1890 až 1915, pozn. prekl.) je dlhšie než jeden rok ranený mŕtvicou a sotvaže odsľúži, ako ľud vraví, «nemú» omšu. O kázni, vyučovaní náboženstva tu dlhšie než jeden rok ani nechyrovať. A ak príde následník, nedohodne sa s obyvateľstvom. Odkiaľ má teda prísť poučenie ľudu? Omšenie má 1047 obyvateľov (údaj sa viaže k sčítaniu ľudu z r. 1890, pozn. prekl.), ktorí majú svoj od iných chudobou sa odlišujúci kroj. Široké zrebné spodky (autor má na mysli gace /gace/, pozn. prekl.), krátku, kožušinou lemovanú kazajku bez rukávov („kožušek“, tiež aj „kožuch“ z ovčej kožušiny /zdobený na predných dieloch kúskami irchy vystrihnutými do tvaru srdca alebo kvetov/, ktorý sa dávnejšie nosil v chladnejšom počasí oblečený na plátennej košeli, pozn. prekl.) a širák. Obyvateľstvo sa živí roľníctvom a chodí na práce do rovinatej oblasti, najviac do Uhorska (častým cieľom migrácie Omšencanov za prácou bol Mezöhegyes v južnom Maďarsku temer pri hraniciach s Rumunskom, pozn. prekl.);

do Čiech chodievajú z Porubky (v origináli je uvedené „Parubky“, pozn. prekl.), susednej dediny. Nad zadnou časťou dediny sa dvíha skalnatý vrch Baby.*) Omšenski sa smejú, že majú tu babu, ktorá napriek tomu, že je viacej než 1 000 rokov stará, ani na svedení nebola, a k tomu má malé! Vedľa Baby totiž je menší skalný výbežok (zničený delostreľbou ruských vojakov krátko pred koncom 2. svetovej vojny, pozn. prekl.). Och, ľud je tu veselý, pri hodoch zabúda na všetko a pri borovičke a slivovici aj na rodinu. Hneď zaznie spev. Nezapiera svoju ľahkomyselnú povahu ani v horkosti, ani v zármutku. Podávame niekoľko piesní, ktoré sme tu za bujne, hodovej nálady započuli.

I. *Sviet', hviezdíčka, kerás` moja,
či tá jasná, či tá tmavá?
Jak si tmavá, rozsvetli sa,
moja milá, rozhovor sa.
Ťažko nám je rozhovárať,
keď už vidím rúčku dávať.
Nedávaj hu na rok, na dva,
lež hu dávaj do skonánja.
Do skonánja mého, tvého,
že nemilujem, len teba samého
že milujem, že milujem!*

II. *[Keď si my zájdeme hore po dedine:]
Nejednej mamičky céru zobudíme.
Céra hore stala, do okna pozrela,
čo je za šuhaja, keď k nám chodíeva.
Kebych ja k vám chodil, ty bys bula rada,
o rok, o dva roky, ty bys kolísala.*

III. *Trenčanská kasáren z drobného kamená,
[nejenna mamička synáčka do nej dá:]
Mamička synáčka,
sestrička bratříčka,
a milá milého,
sokola sivého.*

IV. *Také sa mi djevča lúbí
čo má trochu bjélé zuby
a rukávce vyšívané:
to je djevča cifruvané.**)*

V. *Kázala si čižmy kúpiť,
ja som kúpil papuče,
basom fíkom
pod rebríkom
jaká je to šuchoce? (takto v origináli, pozn. prekl.)*

Neďaleko Baby sa usadil cigán, jediný z celého množstva, ktorý sa živí prácou svojich rúk, ostatní obťažujú cudzincov a najviac svoju úbohú obec. Obyvatelia Omšenia dostávajú sa do kúpeľov a predávajú kavyľ pernatý***) vo zväzkoch po 4 – 8 kr. (korún, pozn. prekl.) Trávina táto rastie na Babe a farbí sa vápennou vodou na žltu. Niektoré dievčinky z Omšenia bývajú zamestnané čistením parku, tak ako i mnohým mužom sa dostáva obživy v kúpeľoch. – V hornej krčme možno sedieť v záhrade. Hostinský je Žid. Dá sa tam kúpiť víno a studené jedlá, chlieb a maslo.“
(Nasleduje pasáž o Dubnici nad Váhom, pozn. prekl.)

Zdroj: HAVRÁNEK, K.V.: Trenčinská Teplice. (1902), str. 91-95. Preložil Mgr. Martin Malo.

*) Baba, slovanský význam, matka prírody, najstarší vrch. (Pozn. K. V. Havránka)
**) ozdobené, krásne. (Pozn. K. V. Havránka)
***) Stipa pennata, u nás pod názvom „vous sv. Ivana“ známy. (Pozn. K. V. Havránka) – V Omšení je kavyľ známy ako „kohlie“. (Pozn. prekl.)

Dve správy z 19. storočia

Cenným zdrojom základných informácií o slovenských vidieckych sídlach sú v 19. storočí vydané geografické lexikóny – významného maďarského štatistika Éleka (Alexeja) Fenyesa (1807-1876) a kníhtlačiara i publicistu Victora Hornyánszkeho (1828-1882).

Z Fenyesoého Magyarország geographiai szótára (3. zväzok, vydaný 1851) sa dozvedáme nasledujúce údaje: „Missen (=Omšenie; Mise-, po maďarsky omša, pozn. prekl.), slovenská dedina v Trenčianskom grófstve (resp. komitáte či župe), polhodina cesty od (Trenčianskych) Teplíc, situované v krásnom údolí; býva tu 917 katolíkov, 8 židov. Má kaštieľ, katolícky parochiálny (t.j. farský) kostol. Chotár je hornatý, na okraji lesa, obec vhodná najskôr na chov hydiny. Zemeplánmi je rodina Bošániovcov (Bossányi). Posledná (rozumie sa najbližšia) pošta – Trenčín.“

Pri konfrontácii s inými písomnými správami možno vyvodiť záver, že informácie pochádzajú z obdobia pred r. 1843. Dôkazom je údaj, že obec patrí rodine Bošániovcov.

O niekoľko rokov neskôr vydaný Hornyánszkeho Geographisches Lexikon des Königreichs Ungarn dáva k dispozícii o niečo menej faktov. Omšenie sa tu opäť nazýva „Missen“, ale aj „Msene“ a „Mésén“. V rámci monarchie patrilo do správneho územného celku II (bratislavský dištrikt) a je charakterizované ako slovanská dedina v Trenčianskej župe a v obvode Ilava, pričom má 910 katolíckych a 10 židovských obyvateľov: posledná pošta je v (Trenčianskych) Tepliciach.

Mgr. Martin Malo

Za preklad maďarského textu E. Fenyesa ďakujeme
Mgr. Vladimírovi Haffnerovi.

Stará omšenská valcha

Keď sa dorobilo v Omšení viac súkna z ovčej vlny, mala dedina i valchu. Bola majetkom mlynára Škrovánka na hornom konci. Vid' obraz:

Utkané súkno, aby dostalo vzhľad a bolo hladšie, muselo sa valchať. Valchovna bola z dreva zostrojená „vrštat“: dielňa, ktorá musela stáť pri potoku, lebo na pohon sa užívalo vodného kolesa, aké býva v mlynoch. Toto koleso sa upevnilo na v a l e krížnymi drevami, ktorý sa krútil s kolesom a ležal na čepoch, t.j. na drevenom podklade.

Na „val“ sa pripevnili dva kríže, ktoré sa tiež točili s valom od seba na 1 meter vzdialené.

Kríže slúžia na zdvíhanie kyjaný, počtom štyri. Pod valom sú vydlabané válovy: hunky asi 40-50 cm hĺbky, tiež šírky a 60-70 cm dĺžky. V každej hunke sa pohybovali hore dolu dve kyjany, ktoré tesne vedľa seba udierajú na súkno. Kyjany sa striedavo dvíhajú pomocou kríža na vale. Kríž sa točil s valom a mal úlohu zdvihnúť a spustiť svoju kyjanu, tým, že zaprel do dreva navlečeného cez dlabu kyjane, ktoré bolo pohyblivo zapravené do náprotivnej steny, aby kyjana mohla voľne udierať. Kyjany sú z dreva a majú tvar klepáča, na ktorom sa kuje kosa.

Súkno sa vložilo na hunky. Koľko kyjana uderila, súkno sa pomklo a pomykalo samočinne ďalej. Po stranách kyjan boli dosky, ktoré zamedzili vyšinitie sa súkna na bok. Takúto dielňu či valchovnu si vystavili majitelia sami.

Irena Molecová-Vagačová

Poznámka: Autorka napísala text na písacom stroji približne medzi rokmi 1939-1945 a tu ho zverejňujeme v pôvodnej podobe.

Spoločenská kronika

Noví občiankovia

Michal VRÁBEL č.2
Pavlinka MARČEKOVÁ č.48

Blahoželáme

Životného jubilea sa dožívajú

50 rokov

Viera BLIŽNÁKOVÁ č.674
Štefan MARUŠINEC č.336
Alena MERA VÁ č.338
Daniela MELICHEROVÁ č.565

60 rokov

Eva HORŇÁKOVÁ č.638
Ivica PORUBČANOVÁ č.165

70 rokov

Marta RIEČICKÁ č.587
Eva PALIATKOVÁ č.77
Ivan PALIATKOVÁ č.77
Alojz KAZÍK č.24

75 rokov

Gabriel BALÁŽ č.547
Ľudovít MARČEK č.455

Navždy nás opustili

vo veku 86 rokov
Mária MALLOVÁ č.500
vo veku 93 rokov
Františka HOMOLOVÁ č.14
vo veku 69 rokov
Oľga PORUBČANOVÁ č.183
vo veku 86 rokov
Gabriel MARČEK č.499
vo veku 90 rokov
Anna KIJACOVÁ č.600

Do Omšenia opäť zavítal Mikuláš na koči

6. decembra v popoludňajších hodinách opäť po roku zavítal na námestie v strede obce Mikuláš s Anjelmi a čertovskou družinou, aby potešil detské srdiečka rozdáním balíčkov. Príchod Mikuláša bol sprevčený mikulášskym jarmokom plným vôní, chutí a piesní heligónkarov. Občianske združenie Poza školu lákalo maškrtníkov do detskej reštaurácie na sladké a slané dobroty a MO Matice slovenskej, Klub

seniorov a Základná škola s materskou školou pripravili v prístavbe kultúrneho domu výstavu betlehemov, dobových predmetov, výšiviek a dekorácií s vianočnou tematikou. Na záver celého podujatia starosta obce Mgr. Alojz Marček na spoločnom adventnom venci zažal druhú sviecu.

-rd-

Detská reštaurácia v novom šate

Na Mikuláša sme – ako posledné roky – otvorili Detskú reštauráciu. Toto otvorenie však bolo výnimočné. Kto nás navštívil, všimol si, že je v obsluhu mnoho nových tvárí. Pýtate sa prečo? Nadácia pre deti Slovenska v rámci fondu Hodina deťom podporila našu myšlienku zaučiť nový personál - mladšie deti. Doteraz absolvovali kurz čašníka, kurz kuchár a tvorivé dielne, počas ktorých spoločne so staršími deťmi vymýšľali dekorácie, ozdoby a oblečenie do reštaurácie. Nový personál sa na Mikuláša ešte len zaučal. Deti pracovali ako asistenti starších čašníkov, animátorov a kuchárov, aby „pričuchli“ k remeslu a v budúcnosti mohli byť plnohodnotní čašníci, animátori a kuchári. Keďže v tejto dobe prebiehala zbierka Hodiny deťom, i my sme sa pripojili. Na starosť sme dostali pokladničku s číslom 763, do ktorej mohol prispieť každý, kto

navštívil našu reštauráciu. Každému kto prispel, sme dali odznak Hodiny deťom a medovníček vyzdobený deťmi na tvorivých dielňach. Sme radi, že sme vyzbierali 43 Eur a tým pomohli podporiť budúce projekty. Na záver by som chcela poďakovať deťom za skvelú prácu v reštaurácii. Dospelým dobrovoľníkom za pomoc v kuchyni. Dáške za to, že urobila krásne dve torty (Mikuláša v komíne a Mimoňa) ako ceny do Binga. A všetkým hosťom reštaurácie za návštevu. Najbližšie plánujeme otvoriť Detskú reštauráciu na Valentína 14.2.2016. Teším sa na Vás!

Zároveň vám v mene Občianskeho združenia Poza školu želim príjemné prežitie vianočných sviatkov. Do Nového roku 2016 veľa šťastia, zdravia a dobrej vôle.

Jarka Šabatková,
predseda OZ Poza školu

STOLNOTENISOVÝ ROK 2015

Stolnotenisový rok 2015 v Omšeni bol veľmi úspešný. Muži „A“ v sezóne 2014/2015 hrali 4. stolnotenisovú ligu a umiestnili sa v nej na 11. mieste. Muži „A“ sú v 4. stolnotenisovej lige na 13. mieste. Úspešne si vedú v 6. lige muži „B“, ktorí po jesennej časti zimujú na 2. mieste.

Dňa 5.4.2015 sa v Trenčianskej Teplej hral 27. ročník turnaja v stolnom tenise mužov veteránov o pohár Petra Gjabela. Turnaj bol súčasne Slovenským pohárom veteránov. Hralo sa v šiestich vekových kategóriách. V kategórii mužov C1 (60 – 64 roční) sa Rudolf Horský, úspešne reprezentujúci obec Omšenie, umiestnil na 2. mieste.

Dňa 18.4.2015 sa v Omšeni hral stolnotenisový turnaj najlepších 12 mužov Obecného stolnotenisového klubu Omšenie. Po odohratí všetkých zápasov sa celkovo umiestnil na 1. mieste Peter **Vikovič**, na 2. mieste Rudolf **Horský** a na 3. mieste Vladimír **Homola**.

V Slovenskom rebríčku najmladších žiakov je na 54. mieste Šimon Neuhaus (zo 107 hodnotených žiakov).

Dňa 26. decembra 2015 budeme organizovať už **7. ročník stolnotenisového turnaja registrovaných a neregistrovaných hráčov**. Pozývam mládež a dospelých do súťaže neregistrovaných hráčov, kde budú hrať len občania a mládež Omšenia, sponzori a zamestnanci sponzorov stolnotenisového klubu Omšenie. **Prezentácia do obidvoch súťaží je v deň turnajov od 9,00 do 9,30 hod.**

Športové výsledky klubu v Omšeni a výborné materiálne podmienky pre stolný tenis sú výsledkami obce Omšenie za vynikajúcej spolupráce stolnotenisového klubu s Obecným úradom v Omšeni, Základnou školou a za podpory sponzorov.

Na prahu nového roka a blížiacich sa sviatkov pokoja a lásky vám, vážení občania Omšenia, sponzori, hráči a mládež, v mene výkonného výboru stolného tenisu i v mene môjho prajem hrejivý pocit skromného ľudského šťastia, pokojom a láskou naplnené Vianoce, rodinnú, pracovnú, školskú pohodu a úspešné plnenie cieľov a predsavzatí v roku 2016.

Rudolf HORSKÝ, tréner stolného tenisu

OMŠENSKÉ NOVINY: Občiansky štvrťročník, vydáva Obec Omšenie, IČO 00 311 880.

Redakčná rada: Predsedníčka redakčnej rady: Marcela Malová, Šéfredaktor: Mgr. Martin Malo. Členovia redakčnej rady: Ľubica Malová, Mária Škrovánková, Helena Matuščinová. Sídlo vydavateľa a adresa redakcie: Obec Omšenie, 914 43 Omšenie 330

E-mail: omsenskenoviny@gmail.com, EV 3209/09 ISSN 1339-3197, Budúca uzávierka Omšenských novín: 5.III.2016 Náklad 500 ks.

Grafická úprava a tlač LEOPRINT s.r.o. - Trenčín. **Redakcia nezodpovedá za obsah dodaných článkov.** TLAČIARENSKÝ ŠKRIATOK MOŽNÝ.